

BEYLİKTEN CİHAN DEVLETİNE

Osmanlı Devleti'ni kuran "Kayı" boyu, Oğuz Türklerinin Bozok koluna mensuptur.

Kayı boyu Malazgirt Savaşı'ndan (1071) sonra Anadolu'ya gelmiştir. Türkiye Selçuklu Devleti'nin hükümdarı Alaaddin Keykubat Ertuğrul Bey idaresindeki Kayıları Bizans sınırındaki Söğüt ve Domaniç yörelerine uç beyliği olarak yerleştirmiştir.

Uç beyliğinin görevi Selçuklu'nun sınırını Bizans saldırılarına karşı korumak, Bizans'a karşı akın ve gaza yapmaktır.

NOT

Türkiye Selçuklu Devleti 1243 Köseadağ Savaşı'nda Moğol-lara yenilerek dağılma sürecine girince Anadolu'da birçok bağımsız Türk Beyliği kuruldu. Bunlardan birisi de Ertuğ-rul Bey'in oğlu Osman Gazi önderliğinde kurulan Osman-lı Beyliği'dir.

Osmanlı Beyliği'nin Kurulduğu Yerin Avantajları

- 1. Ekonomik Avantajlar:** Beyliğin önemli ticaret yolları üzerinde bulunması ve Bizans şehirleri ile ticaret yapması ekonomik olarak gelişme imkânı sağlamıştır.
- 2. Komşu Devletlerin Siyasi Durumu:** Osmanlı kurulduğu sırada etrafında Osmanlı'yı engelleyebilecek güçte büyük devletler yoktu.
- 3. Coğrafi Konumun Avantajları:** Osmanlı Bizans'a karşı sürekli cihad yapma şansına sahipti ve bu durum Osmanlı'ya olan sempatiyi artırdığı için göçebe Türkler yerleşmek için Osmanlı topraklarını tercih ediyorlardı.

Osmanlı Devleti'nin Genel Özellikleri

- Osmanlı Devleti Türklerin tarih boyunca kurdukları devletler içinde en uzun ömürlü olanıdır. Üç kıtaya hükmeden Osmanlı Devleti 600 yıldan fazla yaşamıştır.
- Merkeziyetçiliğin güçlü olduğu bir devlettir. Bu özelliği ile Orta Asya Türk Devletleri ve Selçuklulardan ayrılır.
- Avrupa'ya İslâmiyet'i yaymıştır.
- Çok uluslu bir devlettir. bugün toprakları üzerinde otuzdan fazla devlet yaşamaktadır.

Osmanlı Devleti'nin Kısa Sürede Büyümesinin Nedenleri:

- Osmanlı Devleti kurulduğu sırada Anadolu ve Balkanlarda kuvvetli bir devletin olmaması
- Osmanlıların ele geçirdikleri yerlerde adil ve hoşgörülü bir yönetim kurmaları, buralardaki halkın din, dil ve kültürlerine karışmaları
- Ahilerin desteğini alması Osmanlı Devleti'nin kurucusu Osman Bey'in, Ahi Şeyhi Edebâli'nin kızıyla evlenmiştir. Bu akrabalık sayesinde Anadolu'da siyasi ve ekonomik açıdan önemli bir güce sahip olan Ahiler desteğini almıştır.

- Merkezi otoritenin güçlü olması
- Gaza ve cihad düşüncesi
- Yetenekli yöneticiler
- Kuruldukları coğrafyanın sağladığı avantajlar
- Osmanlı Devleti'nin ilk zamanlarda beylikler arasındaki mücadeleye katılmaması
- Merkezi otoritenin güçlü olması
- Gaza ve cihad düşüncesi
- Yetenekli yöneticiler
- Kuruldukları coğrafyanın sağladığı avantajlar
- Osmanlı Devleti'nin ilk zamanlarda beylikler arasındaki mücadeleye katılmaması

2. Köseadağ Savaşı'nda (1243) Türkiye Selçuklu Devleti, Moğollara karşı ağır bir yenilgi aldı ve yıkılış sürecine girdi. Bu durum Anadolu'nun çeşitli bölgelerine yerleştirilen Türkmen boylarının bağımsızlıklarını ilan etmesine yol açtı. Böylece Anadolu'da İkinci Beylikler Dönemi başladı.

Aşağıdakilerden hangisi bu dönemde kurulan beylikler arasında ver almaz?

A) Osmanoğulları	B) Hamitoğulları
C) Saltukoğulları	D) Karesioğulları

3. Toplumsal yardımlaşma ve beraberliğe katkısının yanı sıra esnaf ve zanaatkarların yetiştirilmesi ve şehir ticaretinin canlılığının sağlanmasına büyük katkı sağladılar.

Bu bilgi daha çok aşağıdakilerden hangisi için geçerlidir?

- A) Ahiler B) Abdallar C) Yeniçeriler D) Tımarlı sipahiler

4.

Anadolu'daki beyliklerin çoğunluğu birbirleriyle komşuydu. Bundan dolayı topraklarını genişletebilmek için birbirleriyle mücadele etmek zorunda kalmışlardır. Osmanlı Beyliği ise bulunduğu konumun sağladığı avantaj ile mücadelesinin çoğunu komşusu olan Bizans Devleti ile yapmıştır.

Bu durum Osmanlı'nın kısa sürede büyümesinde etkili olan aşağıdaki sebeplerden hangisiyle ilgilidir?

- A) Ahilerin desteği B) İslam dünyasının desteği
C) Coğrafi konumun avantajı D) Ekonomik gelirlerin fazlalığı

OSMAN BEY (1299-1324)

1299 yılında bağımsızlığını ilan ederek Osmanlı Devleti'ni kurdu. Bilecik'i alarak başkent yaptı. Osmanlı ile Bizans arasındaki ilk savaş olan Koyunhisar Savaşı'nı kazandı (1302). İlk Osmanlı parası bu dönem bastırıldı

ORHAN BEY DÖNEMİ (1324-1362)

- Orhan Bey babasını kuşattığı Bursa'yı fethederek başkent yapmıştır.
- Osmanlı Beyliği tam bağımsız hale Orhan Bey döneminde geçmiştir. Nedeni ise İlhanlı Devletine ödenen vergi borcu bu dönemde kesilmiştir. (1336)

- Osmanlı bu dönemde topraklarını genişletmeye başlaması ve İz-nik'e kadar ilerlemesi Bizans Devleti'ni rahatsız etmiştir.
- Orhan Bey 1329'da Bizans'la yaptığı Palekanon (Maltepe) Savaşı'nı kazanmış ve İz-nik'i almıştır. (1330)

- Ayrıca bu dönemde İzmit fethedilmiş; Kocaeli Yarımadası tamamen ele geçirilmiştir.
- 1345'te Karesioğulları Osmanlı Devleti'ne katılmıştır. Karesioğulları ile Balıkesir, Manyas ve Kapıdağ Osmanlı'ya katılmış ve Ege Denizi'ne ulaşmıştır. Osmanlıların denizcilik deneyimleri olmasına rağmen küçük gemilerden oluşan bir donanma kurarak Marmara Denizi'ne açılmışlardır. Karesioğulları'nın donanması, Osmanlı Devleti donanmasının temelini oluşturmuştur.
- Rakipleriyle taht mücadelesine giren Bizans İmparatoru Kontakuzen Orhan Bey'in yardımıyla tahtını korumayı başarmıştır. Karşılığında ise Gelibolu'da bulunan Çimpe Kalesini Türklere vermiştir. (1353)

NOT

Türklerin rumeli'ye geçişi başlangıçta Türk dervişleri ile başlamıştır. Bu dervişler Rumeli halkının gönlünü kazanmışlar ve fetihlere zemin hazırlamışlardır. Rumeli'nin ıssız yerlerinde yerleşim alanı oluşturan bu dervişler bölgeye ilk yerleşenlerdir. Bu dervişlere verilebilecek iki önemli örnek Sarı Saltuk ve Geyikli Baba'dır.

Orhan Bey Döneminde Diğer Faaliyetler

- İzmit'te ilk Osmanlı medresesi açıldı ve bu medresenin başına **Davud-i Kayseri** müderris olarak atandı.
- **"Yaya (Atsız Asker) ve Müsellem (Atlı Asker)"** adıyla ilk düzenli ordu kuruldu.
- İlk vezir ataması yapıldı ve devlet işlerinin görüldüğü ilk **"Divan"** teşkilatı kuruldu.
- Edirne'ye kadar olan saha ele geçirilirken bölgeye Anadolu'dan Türkmenler yerleştirildi. Böylelikle Gelibolu sahasına yönelik **İskan politikası** başlatılmış oldu.

İSKAN POLİTİKASI

Osmanlı Devleti'nin fethedilen sahalara Anadolu'dan getirdiği Türk halkını yerleştirme anlayışıdır. İlk İskan politikası Orhan Bey döneminde Rumeli'deki fetihlerle başlamıştır.

Bu politikanın amaçları

- Fethedilen bölgeleri Türkleştirerek ve İslamlaştırarak buralardaki hakimiyeti kalıcı hale getirmek
- Konar-göçer Türkmenleri yerleşik hayata geçirmek
- Aralarında sorun yaşayan ailelerin yarattığı sosyal kargaşayı azaltmak
- Verimli arazilerden üretim elde etmek ve vergi almak
- Bölgenin yerleşik yaşayan Gayrimüslim halkının olası isyanlarının önüne geçmek

1. Osmanlı Devleti'nin kurulduğu yıllarda Bizans İmparatoru kimi zaman kendisine bağlı "tefur" denilen bölgesel yöneticilere bile söz geçiremiyordu.

Bu duruma bakılarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- A) Bizans'ın merkezi otoritesinin zayıf olduğuna
- B) Bizans tefurlarının Osmanlılar ile işbirliği yaptığına
- C) Osmanlı-Bizans yakınlaşmasına uygun bir ortam belirdiğine
- D) Bizans İmparatorluğu'nun ekonomik açıdan zor günler geçirdiğine

3.

Orhan Bey'in büyük oğlu Süleyman Paşa önderliğinde Gelibolu Yarımadası'nın önemli yerleri Türkler tarafından hızla fethedildi. Osmanlı Devleti ele geçirdiği topraklarda kalıcı olabilmek için "İskân politikası" adı verilen bir yöntem uyguladı.

Bu yöntemin açıklaması aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) Ele geçirilen yerlerde halka hoşgörülü davranılması
- B) Şehzadelerin sancaklara yönetici olarak gönderilmesi
- C) Göçebe Türkmenlerin fethedilen yerlere yerleştirilmesi
- D) Gayrimüslim ailelerin çocuklarının devlet hizmetine verilmesi

6. Osman Bey Bizans tefurlarından İnegöl, Bilecik, Yarhisar ve Yenişehir'i almıştır.

Bu bilgi Osmanlı için aşağıdakilerden hangisini doğrulamaz?

- A) Gaza siyaseti izlediğini
- B) Siyasi haritasının değiştiğini
- C) Ekonomik sorunlarla mücadele ettiğini
- D) Anadolu'nun batısında etkinlik gösterdiğini

4. Osmanlı Devleti'nin siyasi güç olarak ortaya çıkış sürecini etkileyen faktörler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Ahi teşkilatı
- B) Gaza siyaseti
- C) İskan politikası
- D) Nazırlık sistemi

7. Osmanlı padişahları Selçuklu ve diğer Türk devletlerinde olduğu gibi ülkeyi oğulları arasında paylaşırma yoluna gitmemiştir.

Bu durum Osmanlı Devleti'nin büyümesini kolaylaştıran faktörlerden hangisiyle ilgilidir?

- A) İzlenen istimalet politikasıyla
- B) Kurulduğu yer ve konumuyla
- C) Çevresinde güçlü devletlerin bulunmamasıyla
- D) Merkezi yönetimin güçlü tutulmasıyla